

den, Forudsætning, at Sognebeboerne og Menighedsmedlemmerne falde sammen. Det kan gjerne være muligt, at baade Menighedsmedlemmerne, som betale deres Præst, og Præsten, som modtager umiddelbart af Menigheden, derved komme til at erkjende, bedre end de ellers gjøre, at Menigheden er den Herre, som lønner Præsten, og at han, næst Vorherres Tjener, er Menighedens; men saaledes er ikke mere det lovbundne Forhold her i Landet. Jeg taler ikke om det, som er det tilstedeværende Forhold, hvor uægtelig de fleste Menighedsmedlemmer og Sognebeboere falde sammen, idet Udsønderingen af de forskjellige Secter ikke er skreden meget frem, men jeg taler om det, som er lovbundet tilstede, og da kan i dette Øieblik et heelt Sogns Beboere som Menighedsmedlemmer være aldeles fremmede for Præsten, idet de ikke høre til hans Menighed. Der bestaaer for Øieblikket for Geistligheden en Løn, som Staten umiddelbart giver igjennem de engang dertil bestemte Afgifter, f. Ex. Tienden. Jeg kalder Tienden en Statsejendom, men allensfals er det en Løn, som Staten giver. — Der er en anden Løn, som ogsaa kan siges at gives umiddelbart af Staten, det er den, som Præsten har gjennem den Sord, han driver, og den Boglig, han benytter. Der er endnu en tredie Deel af hans Løn, som ikke kommer til ham fra Sognebeboerne, men kun fra Menighedsmedlemmerne i Sognet; det er Alt, hvad der betales ham for kirkelige Handlinger, saasom Offer og alle den Slags Indtægter, idet nemlig de kirkelige Handlinger ikke kunne blive betalte af dem, som ingen saadanne kræve; thi det er jo allerede indrømmet, at Offer og Afgifter af den Art behøver den Sognebeboer, som ikke anseer sig bunden til Folkekirken ved Overbeviisning, ikke at give til Præsten, men kan erlægge dem til Skolen. Vi have altsaa Præstelønningen deelt i den, som tilflyder fra Menigheden, og den, som tilflyder fra Staten, og Spørgsmaalet bliver derfor nu at regulere og ordne denne paa en anden Maade, som svarer bedre til de stedfindende Forhold og at bestemme, hvor stor den Løn skal være, som gives Præsten af Staten. Dersom det udviklede sig i en betydelig Grad, at Menig-

hedsmedlemmerne og Sognebeboerne ikke falder sammen, at en stor Deel af Sognebeboerne ikke hørte til Menigheden, saa vilde der derved opstaae et overordentlig uhyggeligt Forhold, idet Præsten da modtog sin Løn fra Mænd, som ikke anerkjendte ham for deres Sjælesørger. For begge Parter vilde det da være baade sundere, naturligere og rigtigere, at Midlerne til at udrede Præstens Løn tilfløde Statskassen, og at den igjen udrede Lønnen til den geistlige Embedsmænd, som den paa Folkekirkes Vegne anfaae det nødvendigt endnu at opretholde i et saadant Sogn, skjøndt det maaskee var lidet nødvendigt for Menigheden der. At et saadant Tilfælde kan indtræde, er Noget, man har seet paa mangfoldige andre Steder, og det bør vi betimeligt, naar det kan stee uden Skade for Noget, værge os imod. Der er en Betragtning, som jeg tror maa gjøre sig gjældende for at skride frem paa den Veie, som her er foreslaaet, og det er den, at Sognebeboerne, de skatteholdende, de Præsten betalende og Menighedsmedlemmer, kunne efter vor nærværende Lovgivning høre op at falde sammen i de samme Personer, og altsaa Lønnen komme til at tilflyde Præsten fra Mænd, som ikke benytte Præsten som Sjælesørger, som Menighedspræst. Øbelsen vil da hyppig stee med Uvillie. Det vil i sliche Tilfælde være rigtigere, at Øbelsen stee til Statskassen; Ingen kan indvende Noget derimod. Jeg vil derved end mere gjøre gjældende, at daglig trænger den Mening sig mere og mere frem, just fordi man ikke indbrager Tienden i Statskassen, at det er en Byrde, som ikke er ligelig fordeelt. Man arbejder derfor lige hen paa, saa at siges, at ville affaste denne Byrde, og den sikreste og eneste Veie til at holde fast ved den Eiendomsbesiddelse, som Staten uægtelig har, er, saasnart som muligt paa Statens Vegne at lægge Haand paa den og gjøre det begribeligt, at det er en Pantegjæld, som hviler paa visse Eiendomme, som hidrører fra en tidligere Tid, med hvilken vi ikke mere kunne træffe Afregning. Efter denne Bemærkning, som den ærede Minister stillede frem i Spidsen, kom han til en anden, som jeg vil kalde en overveiende Betragtning, hvor han, saa at siges, tog begge Sider i Betragtning og hen-